

השיחה השבועית
הרב ירון ראובן שליט"א

פרשת
ויקרא

הרב ירון ראובן שליט"א

YaronBeEzratHaShem.org

פְּרֹשֶׁת וַיִּקְרָא

סֵפֶר תּוֹרַת כְּהֻנִּים

אֲנַחְנוּ מִתְחִילִים בְּסִיעָתָא דְשִׁמְיָא בְּסֵפֶר וַיִּקְרָא, שְׁנִקְרָא גַם תּוֹרַת כְּהֻנִּים (שְׁכַל טוֹב בּוּבֵר וַיִּקְרָא פָּרָק א), כִּי יֵשׁ בּוֹ אֶת כָּל עֲבוּדוֹת הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהַכְּהֻנִּים הָיוּ מְקַרְבִּים.

”אָדָם כִּי יִקְרִיב”

וְהַפְּרֹשֶׁה מִתְחִילָה בְּפֶסוּק ”וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה’ אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לָה’ מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קִרְבָּנְכֶם” (וַיִּקְרָא א, א - ב). הַצּוּוּי הָאֱלֹקִי שָׂאֵם אָדָם יִרְצֶה לְהַקְרִיב קִרְבָּן יִקְרִיב רַק מִבְּהֵמוֹת מְסֻיְמוֹת.

וַיֵּשׁ לְשֵׁים לֵב עַל מְלָה אַחַת שֶׁנִּרְאִית לְכַאוּרָה מִיִּתְרַת בְּפֶסוּק, וְהִיא מְלַת ”אָדָם”, הֲלֹא הַפֶּסוּק הִזְיָה יְכוּל לְהַכְתֵּב גַּם לֵלֵא מְלָה זֹ, הֲרִי בְּרוּר שְׂאָדָם יִקְרִיב? (מְדַרְשׁ אַגְדָּה בּוּבֵר פְּרֹשֶׁת וַיִּקְרָא פָּרָק א סִימָן ב, וּבַחֲזוֹנֵי שָׁם וְעוֹד).

וְאַחַד הַבְּאוּרִים, שְׁלִפְנֵי שְׂאֵתָה מְבִיא אֶת הַקְּרִבָּן, תִּהְפֹּךְ לְבֹן אָדָם, כִּי הַמְקְרִיב זֶה הַקְּרִבָּן רְאוּי שְׂיִהְיָה אָדָם (צָרוּר הַמֹּר לְרַבִּי אַבְרָהָם סַבֵּעַ זצ”ל פְּרֹשֶׁת וַיִּקְרָא שָׁם).

וְנִסְבִּיר...

פְּרִשְׁת וִיקְרָא

אָדָם דּוֹמָה לְחִמּוֹר

רב העולם חושב שכל תינוק שנולד הוא כבר נחשב כאדם, באמת הוא שייך למין האנושי של ההולכים על שתיים ומדברים, אבל ברמה הרוחנית הוא כמו בהמה, וכמאמר הכתוב "עיר פרא אדם יולד" (איוב יא, יב), עיר זה חמור צעיר (מצודת ציון שם), אדם נולד כמו חמור, עם תאוות ודחפים, רצונות וחשקים אסורים, ואם הוא מתמודד אתם, הוא לאט לאט יוצא מעמקי הבהמיות שלו, ונכנס אל שערי האדם שבו, שהוא חלק אלוה ממעל "כי בצלם אלקים עשה את האדם" (בראשית ט, ו).

אתם קרויין אדם

זו גם כן עמק כוננת דברי חז"ל בגמרא (יבמות דף סא עמוד א) באמרם, אתם קרויין אדם ואין אמות העולם קרויין אדם. כי אדם זה לא אחד ששייך למין האנושי ההולך על השתיים ומדבר, אלא לזה שמקדש את עצמו ומקרב את עצמו כמה שיותר לצלם אלקים שבו.

וזה מה שהתורה פתחה ואמרה "אדם כי יקריב מכם קרבן" - תהיה קדם כל בן אדם, תבין מה תכליתך בעולם, תבין מה מותר האדם מן הבהמה (עין קהלת ג, יט), למה נולדת כאדם שהוא בחיר הנבראים, ולא כמו חתול, אריה, או קפוד? תבין את ההבדל בינך לבינם.

מי מתחתן עם פרה?

הגמרא (פסחים דף מט עמוד ב) אומרת דבר מבהיל, שאדם שמתחתן עם בת של עם הארץ עובר על "ארור שכב עם בהמה" (דברים כז, כא), חז"ל הקצינו את הדברים בצורה כל כך גדולה, כדי לעורר אותנו, שאשה שגדלה בבית ללא תורה וללא מוסר, מדות ויראת שמים, היא לא שונה מבהמה, והרצונות שלה והדחפים שלה זה מה שינהל אותה, וממילא אם תתחתן אתה, גם אותך ואת כל הבית.

פְּרִשְׁת וִיקָרָא

הַרִיסַת חֵלֶק הַטוֹב

הַמִּדּוֹת הַרְעוֹת וְהַתְּאוֹת הַרְסִים גַּם אֶת הַחֵלֶק הַטוֹב הַרוֹחֲנִי שֶׁבְּאָדָם, וְכִמוּ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (אָבוֹת פְּרָק ד' מִשְׁנֵה כ"א) הַקְּנָאָה, הַתְּאוּהָ וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם. הֵם מוֹצִיאִים אֶת "הַבְּצֵלָם אֱלֵקִים עֲשֵׂה אֶת הָאָדָם", מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, וְהוֹפְכִים אוֹתוֹ לְחִיָּה רַעֵה וְנוֹרָאָה שֶׁמִּזִּיקָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִחִיָּה טוֹרֶפֶת בְּטִבֵּעַ.

יֵשׁ אַנְשִׁים כָּל כֶּךָ מְסַכְּנִים, שֶׁכָּל הַחַיִּים שֶׁלָּהֶם הֵם חַיִּים כְּמוֹ בְּהֵמוֹת, וְגַם הַסּוֹף שֶׁלָּהֶם כְּמוֹ בְּהֵמוֹת, קוֹבְרִים אוֹתָם כְּקְבוּרַת חֲמוֹר, וְיֵשׁ כְּאֵלוֹ שֶׁאֶפְלוּ שׁוֹרְפִים אֶת הַגּוֹפֵה שֶׁלָּהֶם וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם זָכָר, מִמֶּשׁ כְּמוֹ חִיָּה וּבְהֵמָה. וְהֵם גָּרְמוּ אֶת זֶה לְעֶצְמָם, שֶׁלְּכָל אָדָם יֵשׁ אֵין סְפוֹר הַזְדַּמְנוּת לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה, לְהַכִּיר אֶת הַשֵּׁם, לְהַכִּיר אֶת הַתּוֹרָה, וּלְהַבִּין לְעַמְּקָא אֶת הַתְּכַלִּית לְמָהּ בָּאֵנוּ לְעוֹלָם.

מִצּוֹת אַנְשִׁים מְלַמְּדָה

אֶפְלוּ אִם אָדָם כָּבֵר מִבֵּין אֶת חוֹבָתוֹ בְּעוֹלָם, וְהוּא כָּבֵר לוֹמֵד תּוֹרָה, וְעוֹשֶׂה מִצּוֹת, הוּא צָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֶת זֶה כְּמִצּוֹת אַנְשִׁים מְלַמְּדָה (עֵין אַבְרָבְנָאל דְּבָרִים פְּרָק כו' פְּסוּק טז), בְּצוּרָה שֶׁל מִשְׁהוּ שֶׁצָּרִיךְ לְגַמֵּר אוֹתוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הַחַיִּים, שֶׁכֵּן הַתּוֹרָה וְהַמִּצּוֹת הֵם חַיִּינוּ וְאֶרֶךְ יְמֵינוּ, וְאָדָם שֶׁמְקִים אוֹתָם רַק כְּדִי לְהַפְטֵר מֵהֶם כְּמָה שִׁיּוֹתֵר מֵהֶר, מִרְאָה שֶׁגַּם הוּא לֹא מִבֵּין אֶת הַסִּבָּה שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְעוֹלָם.

תְּפִלָּה בְּמָקוֹם קְרִבְנוֹת

כִּיּוֹם אֵין לָנוּ קְרִבְנוֹת, הַתְּפִלָּה הִיא בְּמָקוֹם הַקְּרִבְנוֹת (בְּרִכוֹת דָּף כו' עמוד ב) "וְנִשְׁלַמָּה פְּרִים שֶׁפְּתִינוּ" (הוֹשֵׁעַ יד, ג), וְגַם עַל הַתְּפִלָּה הַזֵּהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ אֵל תַּעֲשׂ תְּפִלְתְּךָ קִבֵּעַ אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים (אָבוֹת פְּרָק ב' מִשְׁנֵה יג), יֵשׁ אָדָם

פְּרִשְׁת וִיקָרָא

שְׁמֵתְפַלֵּל כְּחֹק קְבוּעַ, הוּא יוֹדַע שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל וְהוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִמָּשִׁיךְ אֶת סֵדֶר הַיּוֹם. חַז"ל הִזְהִירוּ וְאָמְרוּ, הַתְּפִלָּה צָרִיכָה לְהִיטוּת אֲצִלָּהּ בְּצוּרָה שֶׁל רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שֶׁתִּדַּע וְתִזְכֹּר לִפְנֵי מִי אֶתָּה מִתְפַּלֵּל (בְּרַכּוֹת דף כח עמוד ב), וְלֹא כְּחֹק קְבוּעַ שֶׁצָּרִיךְ לְהַעֲבִיר כְּרִטִּים וְזֵהוּ!

מַחְשַׁבַת פְּגוּל

וּכְמוֹ שֶׁמִּצָּאָנוּ שֵׁשׁ מַחְשַׁבַת פְּגוּל בְּקֶרְבָּן (עֵין וִיקָרָא ז, יח) כִּכְּהָ יֵשׁ מַחְשַׁבַת פְּגוּל בַּתְּפִלָּה (עֵין פְּרִי מִגְדִּים אֲגָרוֹת אֲגָרַת א), כְּשֶׁאֲדָם מִתְפַּלֵּל הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַהִשְׁתַּדְּלוּיּוֹת שֶׁלֹּא לְהִסְיַח אֶת כּוֹנְתּוֹ מִהַתְּפִלָּה (שְׁלַחן עֲרוּךְ אֶרַח חַיִּים סִימָן צח סעיף א), לְהִתְרַכֵּז וּלְכַנֵּן בְּכָל הַמְּלִים שֶׁהוּא מוֹצִיא מִהֶפֶה (שם), וְלִזְכֹּר לִפְנֵי מִי הוּא מִתְפַּלֵּל.

לְצַעֲרֵנוּ לֹא כָּלֵם זוֹכִים לְהַגִּיעַ לְהַבְנֵה הַזֶּה, שֶׁהַתְּפִלָּה הַיּוֹמִית הַגְּדוּלָּה, שֶׁבְּכַחֲהָ לְשִׁנוֹת אֶת הַטֵּבַע וּלְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה מֵעַל הַנְּגִזָּה (סֵפֶר פֶּד הַקִּמּוּחַ לְרַבְּנוֹ בַּחַי עֶרֶךְ תְּפִלָּה), וְלָכֵן הֵיחָס שְׁלֵהֶם לְתְּפִלָּה הוּא בְּהִתְאָם, הֵם עֲסוּקִים בְּהַרְבֵּה דְבָרִים בְּאֲמֻצֵּעַ הַתְּפִלָּה שֶׁמְסִיחִים לָהֶם אֶת הַדַּעַת, וּמַחְשַׁבּוֹת פְּגוּל מִתְרוֹצְצוֹת לָהֶם בְּרֹאשׁ בַּתְּפִלָּה לְלֹא הַפְּסָקָה, וְגַם עַל זֶה הִזְהִירָה הַתּוֹרָה "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן" - הַקֶּרְבָּן הַמִּתְקַבֵּל בְּיֹתֵר הוּא "מִכֶּם" - אֲתֵם בְּעֲצַמְכֶם שֶׁמִּתְקַרְבִּים בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם (דְּבָרִים יא, יג). וְאִיזוֹהִי עַבּוּדָה שְׁבֻלָּב? זֹאת תְּפִלָּה (תַּעֲנִית דף ב עמוד א).

הַסּוּס. הַצִּדִּיק'

הַגִּיעַ יְהוּדֵי אַחַד לְרַבִּי מְקוֹצֵק זצ"ל וְאָמַר לוֹ שֶׁהוּא שָׁמַע שְׂמִי שֶׁעוֹשֶׂה תַּעֲנִית דְּבוּר אַרְבָּעִים יוֹם, וְאוֹכֵל רַק לֶחֶם וּמַיִם, אֲלֵיהֶו הַנְּבִיא מִתְגַּלֶּה אֵלָיו, וְהוּא כָּבַר עֲשֵׂה אֶת זֶה כְּמָה פְּעָמִים וְעַדִּין אֲלֵיהֶו הַנְּבִיא לֹא

פְּרֻשֵׁת וַיִּקְרָא

הַתְּגִלָּה אֵלָיו...

אָמַר לוֹ הָאֲדָמוֹר: יֵשׁ כָּאֵן עוֹד אֶחָד שְׁעוֹשֶׂה כְּכַר עֲשָׂרִים שָׁנָה אֶת מֵה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה, וְהוּא לֹא זוֹכֶה לְגִלּוֹי אֱלֹהֵיו, אֶתָּה יוֹדֵעַ מִי זֶה ה'צַדִּיק' הַזֶּה? הַסּוֹס שְׁלִי, הוּא כְּכַר עֲשָׂרִים שָׁנָה בַּתְּעִנִּית דְּבוּר, אוֹכֵל רַק תְּבֵן וּמִים, וְעֵדִין אֱלֹהֵיו הַנְּבִיא לֹא מִתְּגַלֶּה אֵלָיו.

לְלַמְּדֵנוּ שְׂרַחֲמֵנָא לְבָא בְּעֵי, הַקַּב"ה רוֹצֵה אֶת הַלֵּב, "תִּנְהַ בְּנֵי לְבָבָ לִי" (מִשְׁלֵי כג, כו) וְאִם הָאָדָם יַעֲשֶׂה אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים, לֵלֵא הַלֵּב הוּא יִשְׁאָר בְּרַמָּה רוֹחֲנִית נְמוּכָה מְאֹד.

בוֹאוּ נִקְבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ לְהַשְׁקִיעַ קֶצֶת יוֹתֵר בְּרוֹחֲנִיּוֹת, לְזַכֵּר אֶת הַשֵּׁם בְּכָל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה, לְלַמֵּד מוֹסֵר, וּבַעֲזֵרַת הַשֵּׁם נִתְחִיל לַעֲלוֹת וּלְהַתְּעִלוֹת בְּמַעֲלוֹת הַתּוֹרָה וְהִירָאָה אֲמֵן.